

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoCsp/49/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3520200559
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Svitana, PhD
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3520200559.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Radoslava Svitana, PhD., a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej v spore žalobkyne H. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/X, X. H. X. Y., zastúpenej C. F. E.. J. K., R., so sídlom F., F. XX, A. XX XXX XXX, proti žalovanému J., R., so sídlom L., J. XX, A. XX XXX XXX, o určenie neexistencie záložného práva, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 8Csp/6/2020-78 zo dňa 24. novembra 2020 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobkyňa **m á** proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom určil, že žalovaný nemá záložné právo na nehnuteľnosti zapísanej v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom X. H. X. Y. - katastrálny odbor, okres: X. H. X. Y., obec: J., katastrálne územie: J., evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX ako parcela registra "E" parcelné číslo XXXX orná pôda o výmere 1090 m², povolené na základe vkladu do katastra nehnuteľností pod č. V XXX/XX, a žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie skutkovo zdôvodnil tým, že dňa 10.6.2008 bola medzi právnou predchodkyňou žalobkyne ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom uzatvorená zmluva o úvere, na základe ktorej poskytol žalovaný právnej predchodkyňi žalobkyne úver v sume 12 000,- Sk (398,33 eur), ktorý sa táto zaviazala vrátiť žalovanému zvýšený o poplatok vo výške 11 520,- Sk v 12 mesačných splátkach po 1 960,- Sk, počnúc dňom 17.7.2008. V zmluve bol splnomocnený H.. L. B., aby za účelom zabezpečenia pohľadávky veriteľa uzatvoril v mene právnej predchodkyne žalobkyne záložnú zmluvu k nehnuteľnostiam, ktoré v čase uzatvorenia záložnej zmluvy sú v jej vlastníctve. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že právna predchodkyňa žalovanej zaplatila žalovanému titulom predmetnej zmluvy o úvere spolu sumu 845,77 eur. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom rozsudkom č. k. 9C/72/2015-47 zo dňa 16.6.2016 okrem iného určil, že záložné právo zapísané na liste vlastníctva č. XXXX pre k. ú. J. na parcelu reg. „E“ č. XXXX v prospech J., R., povolené pod č. V XXX/XX, zaniklo. Krajský súd v Trenčíne potvrdil uvedený rozsudok rozsudkom č. k. 4Co/393/2016-103 zo dňa 12.10.2017. S poukazom na tieto rozhodnutia právny zástupca žalobkyne vyzval žalovaného mailom zo dňa 17.12.2019 na podanie žiadosti o výmaz záložného práva z list vlastníctva č. XXXX k. ú. J. - parc. reg. „E“ č. XXXX, avšak žalovaný mu mailom oznámil, že nesúhlasí s výmazom tohto záložného práva bez doplatenia určitej sumy.

1.2 Aplikujúc ustanovenia § 137 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 497 a § 504 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 100 ods. 1, § 111, § 112, § 151a, § 151b ods. 1, § 151c ods. 1, § 151j ods. 1, § 151l ods. 1, § 151md ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, § 2, § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 až 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy,

dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Predmetná zmluva o úvere neobsahovala niektoré podstatné náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. g), h), j), k) zákona č. 258/2001 Z. z., a to konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, ročnú úrokovú sadzbu, ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa, a uvedenie priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver. Preto treba predmetný úver považovať za poskytnutý bez úroku a bez poplatkov. Keďže právna predchodkyňa žalobkyne zaplatila celú sumu, resp. i sumu vyššiu než ktorá jej bola zo strany žalovaného poskytnutá, nemala už voči žalovanému titulom predmetnej zmluvy o úvere žiadny dlh, a preto záložné právo žalobcu zaniklo v súlade s § 151md ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka, teda zánikom zabezpečenej pohľadávky.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný včas odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie zdôvodnil procesnou neprípustnosťou napadnutého rozsudku podľa § 137 CSP, keďže zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami a zo žiadneho osobitného predpisu nevyplyva možnosť domáhať sa takéhoto určenia. Poukázal aj na viaceré rozhodnutia súdov, týkajúce sa žalôb o určenie neplatnosti zmlúv alebo bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, vrátane rozhodnutia Najvyššieho súdu SR Cdo/251/2015 (pravdepodobne mal na mysli rozsudok sp. zn. 8Cdo/251/2015). Žalovaný mal za to, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je, ak už k porušeniu práva došlo, pričom jej právo nie je neisté alebo ohrozené, pretože existencia záložného práva bola už deklarovaná povolením vkladu do katastra nehnuteľností. Ďalej žalovaný uviedol, že dňa 24.6.2003 podpísal pán J. zmluvu o úvere, v rámci ktorej bolo pripojené aj plnomocenstvo, ktoré bolo riadne overené a bolo udelené v súlade so zákonom. Predmetná zmluva o úvere nemala charakter spotrebiteľskej zmluvy ani zmluvy o spotrebiteľskom úvere a na základe všeobecných podmienok poskytnutia úveru sa všetky právne vzťahy budú spravovať Obchodným zákonníkom. Zmluva bola uzavretá v čase, keď sa podľa Obchodného zákonníka považuje za absolútny obchod, preto nie je možné na ňu aplikovať iné predpisy ako Obchodný zákonník.

3. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného namietala oneskorené podanie odvolania žalovaným. Pre prípad, že odvolací súd neodmietne odvolanie ako oneskorene podané uviedla, že naliehavý právny záujem je daný vzhľadom na skutočnosť, že aj v súčasnosti (aj v čase rozhodovania súdu o podanej žalobe) na LV č. XXXX vo vzťahu k parcele č. XXXX stále figuruje poznámka o začatí výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo strany žalovaného, teda reálne existuje hrozba výkonu tohto neplatného záložného práva v prospech žalovaného. Nie je pravdou, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na jeho výmaze, ak k nemu žalovaný odmietol pristúpiť dobrovoľne napriek právoplatnému rozhodnutiu, ktorým súd konštatoval, že žalovaný nemá voči žalobkyňi žiadnu pohľadávku, ktorá by zakladala existenciu záložného práva. Aj vzhľadom na rozhodnutie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 16.6.2016 sp. zn. 9C/72/2015-47, potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 12.10.2017 sp. zn. 4Co/393/2016-103 sa žalobkyňa domnieva, že spotrebiteľský charakter predmetnej zmluvy o úvere je nespochybniteľný. Zmluva teda mala spĺňať náležitosti, ktoré ukladal zákon č. 258/2001 Z. z. a ktoré nespĺňala, preto bola súdom posúdená ako bezúročná a bezpoplatková. V zmysle uvedeného došlo k zániku záložného práva vzhľadom na celkovú úhradu zabezpečovanej pohľadávky. Okrem toho žalobkyňa zdôraznila, že nemala žiadnu možnosť namietat' nielen podpísanie splnomocnenia, obsiahnutého v zmluve o úvere, ale už vôbec nie osobu splnomocnenca. Vzhľadom k tomu takýto úkon treba považovať za absolútne neplatný, nakoľko takto zvolená osoba splnomocnenca hájila záujmy žalovaného a nie žalobkyne ako osoby, ktorá si mala týmto úkonom zvoliť svojho zástupcu.

4. Žalovaný v reakcii na vyjadrenie žalobkyne uviedol, že sa dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam prostredníctvom svojich predchádzajúcich podaní, najmä v odvolaní, na ktorom trvá. K včasnosti podania odvolania uviedol, že ho odoslal dňa 31.3.2021, teda nebolo podané oneskorene.

5. Krajský súd v Trenčíne k včasnosti podania odvolania žalovaným uvádza, že aj keď je na odvolaní odtlačok podacej pečiatky okresného súdu s dátumom 1.4.2021, z doručky, pripojenej v spise k odvolaniu, vyplýva, že odvolanie bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 31.3.2021 o 19:48:18 hod., teda v posledný deň 15-dňovej lehoty (vzhľadom na doručenie rozsudku žalovanému dňa 16.3.2021).

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

7. K procesnej prípustnosti žaloby je potrebné uviesť, že išlo o žalobu o určenie neexistencie záložného práva (o určenie, že žalovaný nemá predmetné záložné právo). Teda nešlo o určenie právnej skutočnosti, na ktoré by sa vzťahovalo ustanovenie § 137 písm. d) CSP, ale o určenie, či tu právo je alebo nie je, na ktoré je potrebné aplikovať ustanovenie § 137 písm. c) CSP. Je možné dať za pravdu žalovanému, že takéto určenie (určenie existencie či neexistencie záložného práva) nevyplýva z osobitného predpisu, preto bolo potrebné preukázanie naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení. Žalobkyňa preukázala, že predmetné záložné právo v prospech žalovaného je zapísané na liste vlastníctva vo vzťahu ku konkrétnej nehnuteľnosti (parcele reg. „E“ parc. č. XXXX), ktorá je vo vlastníctve žalobkyne, pričom žalobkyňa existenciu tohto záložného práva spochybnila a žalovaný odmietol podať návrh na jeho výmaz. Za tejto situácie nemá žalobkyňa inú možnosť ako riešiť svoje neisté postavenie, než podaním žaloby o určenie neexistencie predmetného záložného práva, preto má naliehavý právny záujem na takomto určení. Pokiaľ žalovaný namietal, že existencia tohto záložného práva bola už deklarovaná povolením vkladu do katastra nehnuteľností, je potrebné uviesť, že súd v predmetnom konaní neskúmal, či predmetné záložné právo v čase podania návrhu na vklad existovalo (aj keď to žalobkyňa tiež spochybňovala), ale odôvodnenie napadnutého rozsudku sa zakladá na preskúmaní existencie alebo neexistencie záložného práva v čase rozhodovania súdu prvej inštancie (teda nie do minulosti, ako to naznačuje žalovaný v odvolaní), pričom súd dospel k záveru, že predmetné záložné právo (ak aj existovalo) zaniklo zánikom zabezpečenej pohľadávky. Predmetom súdneho prieskumu teda nebola otázka vzniku resp. existencie záložného práva v čase podania návrhu na jeho vklad do katastra nehnuteľností. Súdne rozhodnutia, citované žalovaným v odvolaní, sa netýkajú žaloby o určenie existencie či neexistencie záložného práva, ale iných typov určovacích žalôb, preto sú ich závery v tomto konaní neaplikovateľné.

8. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukazoval na podpis zmluvy o úvere pánom J. (pravdepodobne mal na mysli podpis zmluvy žalobkyňou) s tým, že súčasťou zmluvy bolo aj plnomocenstvo, a teda toto plnomocenstvo bolo udelené v súlade so zákonom, odvolací súd opätovne uvádza, že súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku nevyjadroval k platnosti alebo neplatnosti plnomocenstva - to by preskúmal v prípade, ak by sa zaoberal otázkou platnosti alebo neplatnosti záložnej zmluvy. Dôvodnosť žaloby vyvodil súd prvej inštancie z inej skutočnosti, a to zo splatenia úveru (ktorý vyhodnotil ako bezúročný a bez poplatkov), teda zo zániku záložným právom zabezpečenej pohľadávky.

9. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že neexistenciu (zánik) toho istého záložného práva ako v tomto konaní už konštatoval Okresný súd Nové Mesto nad Váhom v právoplatnom rozsudku č. k. 9C/72/2015-47 zo 16.6.2016. Totožnosť záložného práva je zrejmá okrem iného z totožnosti označenia jeho zápisu v tom istom liste vlastníctva (V XXX/XX na LV č. XXXX). Je preto otáznne, či vôbec bolo potrebné, aby sa súd v tomto konaní znova zaoberal otázkou zániku predmetného záložného práva a či nemohol len odkázať na predchádzajúce rozhodnutie (porov. napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. januára 2012 sp. zn. 1Cdo/44/2010, uverejnené ako R 40/2013). Avšak vzhľadom k tomu, že predmetom tohto konania je síce to isté záložné právo, avšak vo vzťahu k inej nehnuteľnosti, súd prvej inštancie pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností opätovne preskúmal zánik predmetného záložného práva a správne dospel k tomu istému záveru, ako v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/72/2015, teda že predmetné záložné právo zaniklo zánikom zabezpečovanej pohľadávky.

10. Odvolací súd nemá dôvod spochybňovať tvrdenie žalovaného, že úver je tzv. absolútnym obchodom. Zároveň je však potrebné mať na zreteli, že predmetná úverová zmluva vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka a naplňa aj definičné kritériá zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 2 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy). Súdna prax považuje obdobné právne vzťahy vzhľadom na vzťah medzi podnikateľom a nepodnikateľom a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy za typické spotrebiteľské vzťahy. Argumentácia žalovaného, že zmluva o úvere sa má spravovať výlučne Obchodným zákonníkom, bola teda v konštantnej judikatúre súdov vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám už prekonaná (porov. napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo/14/2014, sp. zn. 4MCdo/17/2014, sp. zn. 5MCdo/20/2009 (R 36/2013), sp. zn. 3Cdo/87/2017, sp. zn. 8Cdo/119/2017). Okrem toho ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom

je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.4.2015 sp. zn. 3MCdo/14/2014). Voľbu Obchodného zákonníka v spotrebiteľských veciach nie je možné uskutočniť ani v rámci všeobecných obchodných podmienok, nakoľko takáto voľba je považovaná za neprijateľnú zmluvnú podmienku (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo/20/2009 zo dňa 25.1.2011).

11. Ako už bolo uvedené vyššie, predmetný úver spĺňa kvalifikačné kritériá podľa § 2 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, na základe čoho je potrebné ho zo zákona považovať za spotrebiteľský úver (pričom zákon tu výslovne uvádza aj úver, ktorý sa inak spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka, ako jednu z foriem spotrebiteľského úveru). Teda bez ohľadu na diskusiu o tom, či je možné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, na takýto úver (spadajúci pod definíciu spotrebiteľského úveru) sa nesporne vzťahujú požiadavky zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný v odvolaní výslovne nenamietal dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie považoval predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov (a v dôsledku toho došiel k záveru o zániku záložným právom zabezpečenej pohľadávky, keďže úver bol právnej predchodkyňou žalobkyne poskytnutý v sume 12 000 Sk, t. j. 398,33 eur, kým ona žalovanému vrátila spolu 845,77 eur); napriek tomu odvolací súd uvádza, že sa stotožnil s posúdením predmetného úveru ako poskytnutého bez úrokov a poplatkov, keďže zmluva o úvere z 10.6.2008 neobsahovala podstatné náležitosti, a to najmä ročnú percentuálnu mieru nákladov podľa § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, a preto je poskytnutý úver podľa § 4 ods. 3 druhá veta citovaného zákona potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov (preskúmvanie ostatných dôvodov bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, uvádzaných súdom prvej inštancie, nie je potrebné vzhľadom k tomu, že na vyslovenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti postačuje absencia jednej z podstatných náležitostí uvedených v ustanovení § 4 ods. 3 druhá veta citovaného zákona).

12. K výroku o trovách konania žalovaný v odvolaní neuviedol samostatné odvolacie dôvody, pre ktoré by tento výrok mal byť nesprávny. Odvolací súd k tomu konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil, že žalobkyňa mala vo veci samej plný procesný úspech, preto správne aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP a žalobkyňu priznal nárok na náhradu trov voči žalovanému v celom rozsahu (100 %).

13. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil.

14. V odvolacom konaní mala plný úspech žalobkyňa, preto jej v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP patrí voči neúspešnému odvolateľovi (žalovanému) nárok na náhradu trov odvolacieho konania. O výške náhrady trov odvolacieho konania (rovnako ako o výške náhrady trov konania pred súdom prvej inštancie) rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).